

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Prvoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2025. godini, povodom razmatranja Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2024. godinu, dana 27. oktobra 2025. godine, donijela je

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2024. godinu.

2. Skupština Crne Gore podržava preporuke Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore upućene: Ministarstvu unutrašnjih poslova, Upravi policije, odnosno pojedinim centrima i odjeljenjima bezbjednosti, Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, Ministarstvu zdravlja, Odjeljenju za psihijatriju Opšte bolnice u Nikšiću, Specijalnoj bolnici za psihijatriju u Dobroti, Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, JU Dom starih Bijelo Polje, JU Dom starih Pljevlja, JU Zavod „Komanski most“, JU Dječji dom „Mladost“ – Bijela i Prihvatilištu za strance.

3. Skupština pozdravlja redovnu praksu prikazivanja stepena ispunjenosti preporuka Zaštitnika sadržanih u prethodnim godišnjim izvještajima Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture.

4. Skupština konstatuje da su predstavnici institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, kao Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture, tokom 2024. godine, u skladu sa metodologijom i dobro ustanovljenom praksom, realizovali 40 obilazaka nakon kojih je Zaštitnik kao Nacionalni preventivni mehanizam uputio 53 preporuke ustanovama i nadležnim ministarstvima, koja su u ovom periodu realizovala deset ranije upućenih preporuka.

5. Skupština je upoznata da je Nacionalni mehanizam za prevenciju torture i 2024, kao i svih prethodnih godina, pratio materijalne uslove i proceduralne garancije za zaštitu od zlostavljanja i ukazao da materijalni uslovi u policijskim prostorijama za zadržavanje u Crnoj Gori moraju ispunjavati minimalne standarde za humane i dostojanstvene uslove boravka. Uočeno je da se uslovi za boravak u policijskim prostorijama za zadržavanje značajno razlikuju.

Iako su u prethodnom periodu preduzeti određeni koraci na poboljšanju ovih uslova, zaključeno je da i dalje postoje izazovi u pogledu prenatrpanosti, higijene i tehničke opremljenosti.

Stoga, Skupština zaključuje da je neophodno kontinuirano ulaganje u infrastrukturu i nadzor kako bi se osiguralo poštovanje ljudskih prava pritvorenih lica.

6. Skupština pozdravlja informaciju da Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije aktivno rade na sprovođenju preporuka Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) i isto smatra veoma važnim jer je poštovanje preporuka CPT-a završno mjerilo za Poglavlje 23-Pravosuđe i temeljna prava, zbog čega u narednom periodu poseban fokus treba staviti na preporuke Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore date u preventivnom mandatu.

Skupština cijeni važnom informaciju da je u cilju implementacije preporuka CPT-a, čija posjeta se očekuje do kraja 2025. godine, doneseno 15 mjera radi podsticaja

unapređenja bezbjednosti i poštovanja vladavine prava, od čega je deset u većini realizovano, dok je realizacija pet mjera dugoročni cilj i zavisi od budžetskih sredstava.

Pozdravlja se donošenje Instrukcije o sprovođenju preporuka iz Izvještaja CPT-a, Pravilnika o uslovima koje moraju da ispunjavaju prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode i zadržanih lica, Instrukcije o postupanju policijskih službenika prilikom primjene policijskih ovlašćenja dovođenja, obrazaca: poziv građaninu, zapisnik o obezbjeđenju lica lišenog slobode/ zadržanog lica, evidencije o izvođenju lica iz prostorija za zadržavanje, kao i sprovođenje brojnih obuka u cilju usavršavanja policijskih službenika iz oblasti primjene policijskih ovlašćenja, upotrebe sredstava prinude i zabrane mučenja.

7. Skupština izražava očekivanje da će preostalih pet nerealizovanih mjera koje podrazumijevaju nabavku specijalizovanih vozila- marica za bezbjedan prevoz lica lišenih slobode, nabavku opreme automatskih vanjskih defibrilatora i obuku policijskih službenika za rad na istima, opremanje policijskih prostorija za obavljanje razgovora opremom za audio-vizuelno snimanje i implementaciju projekta snimanja radnji policijskih službenika (body kamere), u skladu sa planiranim rokom, biti realizovano do kraja 2026. godine.

8. Skupština je saglasna sa preporukom Zaštitnika o neophodnosti hitnog preduzimanja mjera usmjerenih na kadrovsko osnaživanje i podmlađivanje strukture policijskih službenika radi obezbjeđivanja dugoročne održivosti, efikasnosti i otpornosti bezbjednosnog sistema. Stoga, ohrabruje informacija da se na nedavno raspisani javni poziv Uprave policije prijavilo preko 1.300 mladih ljudi, čime Crna Gora može da se pohvali.

9. Skupština ocjenjuje da problem prenatrpanosti u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija ostaje ključni izazov, sa negativnim posljedicama po uslove boravka, zdravstvenu zaštitu i ukupnu dobrobit pritvorenih lica, kao i da materijalni uslovi boravka u različitim organizacionim jedinicama i dalje nijesu ujednačeni.

Skupština očekuje da će se završetkom izgradnje četiri objekta: Specijalne zdravstvene ustanove, Multifunkcionalnog objekta, Zatvora otvorenog tipa i objekta nove prijavnice, koji su na nivou od 65% realizacije projekta, značajno unaprijediti ukupno stanje u ovoj oblasti. Takođe, nadležni organi treba što prije da donesu odluku da li će se graditi novi zatvor u Mojkovcu ili širiti kapaciteti Istražnog zatvora.

10. Skupštinu ohrabruje informacija da je od strane međunarodnih partnera prepoznat određen napredak u Crnoj Gori u ovoj oblasti, kao i da su od strane Komiteta Ujedinjenih nacija za ljudska prava uočeni pozitivni pomaci, poput povećanja kazni za mučenje u Krivičnom zakoniku, ukidanja zastare za djela mučenja i obezbjeđivanja besplatne pravne pomoći za lica koja su žrtve mučenja.

S druge strane, Komitet je ukazao na jedan broj slučajeva koji iziskuju zabrinutost, preporučio da se država postara da se za slučajeve nečovječnog i ponižavajućeg postupanja sprovede brza i efikasna istraga, a oni koji su optuženi da budu suspendovani čim počne istraga. Takođe, preporučeno je da se sprovodi bolje medicinsko ispitivanje za lica koja se smjeste u zatvor, kao i rješavanje prenatrpanosti Zatvora u Spužu izgradnjom novog zatvora i rješavanje problema u Specijalnoj bolnici za psihijatriju u Dobroti jačanjem adekvatnih službi i podrške u zajednici, zbog čega Skupština Crne Gore poziva nadležne institucije da preduzmu mjere na realizaciji datih preporuka.

11. Skupština je upoznata da je u psihijatrijskim odjeljenjima koja pacijenti ne mogu da napuste svojevrijedno i dalje neophodno ulagati napore ka većoj zastupljenosti radno-

okupacionih aktivnosti, ali i tretmana koji bi podrazumijevao češće zastupljenu savjetodavnu podršku. Takođe, evidentan je nedostatak specijalista psihijatrije na pojedinim odjeljenjima, a da bi se različiti aspekti psihijatrijske dijagnostike i tretmana koji odgovaraju iskustvima i potrebama osoba koje žive sa poremećajima mentalnog zdravlja mogli sprovoditi na optimalan način potrebno je pravovremeno planirati i sprovoditi kadrovske aktivnosti.

Skupština ukazuje da nedostatak sredstava za realizaciju ovih aktivnosti za državu, po mišljenju Evropskog suda za ljudska prava, ne može biti izvinjavajuća okolnost, jer će u takvim okolnostima Evropski sud za ljudska prava utvrditi povredu prava. Stoga je neophodno da nadležne institucije hitno preduzmu aktivnosti na rješavanju problema na koje se ukazuje u dužem vremenskom periodu.

12. Imajući u vidu da se rezidencijalne ustanove socijalne zaštite suočavaju sa manjkom zdravstvenog i stručnog kadra, te smanjenim interesovanjem zdravstvenog kadra za zapošljavanjem, zbog značajnih disproporcija u visini koeficijenata sa zdravstvenim kadrom istih kvalifikacija zaposlenim u zdravstvenim ustanovama koje su u nadležnosti Ministarstva zdravlja, kao i da manjak zdravstvenog i stručnog kadra može negativno uticati na kvalitet brige o korisnicima, Skupština preporučuje nadležnim organima da posebnu pažnju posvete rješavanju ovih problema kako ne bi došlo do ugrožavanja dobrobiti korisnika, koji su često ranjive grupe sa složenim zdravstvenim i socijalnim potrebama.

13. Skupština zahtijeva od Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore da prilikom sačinjavanja i podnošenja Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2025. godinu prikaže u kom stepenu su ispoštovane preporuke Zaštitnika sadržane u Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2024. godinu i preostale nerealizovane preporuke iz prethodnih godišnjih izvještaja.

14. Skupština Crne Gore će preko nadležnog Odbora za ljudska prava i slobode, u okviru kontrolne i nadzorne uloge, pratiti realizaciju preporuka Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore upućenih nadležnim organima, sadržanih u Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2024. godinu, kao i realizaciju ovog zaključka.

15. Skupština Crne Gore će Zaključak dostaviti Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Ministarstvu pravde, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu zdravlja, Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Ministarstvu evropskih poslova, Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, Upravi policije, Delegaciji Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori.

Broj: 00-72/25-56/3

EPA 530 XXVIII

Podgorica, 27. oktobar 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 28. SAZIVA

PREDSJEDNIK
Andrija Mandić

